

LEOPLD TYRMAND

16 maja 1920-19 –19 marca 1985

16 maja tego roku wypadła 100 rocznica urodzin Leopolda Tyrmanda. 19 marca obchodziliśmy 35 rocznicę śmierci pisarza, „jednego z najbardziej oryginalnych prozaików polskich drugiej połowy XX wieku.”, który „w najtrudniejszych czasach zachował wymagającą odwagę niezależność intelektualną”. Tymi słowami Sejm RP uzasadnił decyzję ustanowienia roku 2020 rokiem Leopolda Tyrmanda. Najbardziej znane utwory to „Zły” i „Dziennik 1954”. O życiu i twórczości artysty można przeczytać m.in. w [artykule Krystyny Dąbrowskiej](#) na portalu culture.pl lub [artykule](#) na portalu dzieje.pl. Ninateka.pl pozwala na wysłuchanie poświęconemu Tyrmandowi odcinka audycji *Finezje literackie* ([część 1](#), [część 2](#), [część 3](#), [część 4](#), [część 5](#)), emitowanego w Polskim Radiu w 1997 roku.

Polecam też audycję: Leopold Tyrmand: "Bokser, pijak, dziwkarz", pisarz, król jazzu i antykomunista. AleHistoria odc. 99 dostępną na kanale YouTube pod adresem: <https://www.youtube.com/watch?v=PDJ7G-ItePg&list=RDCMUCK09GTJjqYGSVjFBoaalwpA&index=1>

Tyrmand był niezwykle barwną postacią, świadomie tworzącą i wypuszczającą plotki na swój temat, dlatego dzisiaj tak trudno odróżnić prawdę od blefu. Tadeusz Konwicki pisał o nim tak: *“Tyrmand antykomunista, Tyrmand katolik, Tyrmand teoretyk jazzu, Tyrmand sprawozdawca sportowy, Tyrmand globtroter, Tyrmand playboy, Tyrmand reakcjonista, Tyrmand bikiniarz, Tyrmand filozof, Tyrmand prekursor mód, Tyrmand autor bestsellerów, Tyrmand owiana legendą tajemnica”*, a to wszystko w szarej i smutnej rzeczywistości komunistycznej Warszawy. Był inspiracją dla młodzieży, miłośników jazzu i literatury, dla każdego, kto pragnął wyrwać się z ograniczającej, przygnębiającej atmosfery socjalizmu. Jego syn w rozmowie z Dorotą Kanią na temat przygotowywanej ekranizacji powieści Leopolda Tyrmanda powiedział: *“Myślę, że wielu ze mną się zgodzi, że „Zły” to najlepsza powieść mojego ojca. To jest jedna z najważniejszych powieści XX wieku. Potencjalna adaptacja, o której mówimy nie dotyczy II wojny światowej, ale czasów po jej zakończeniu. Polska – Warszawa zrujnowana pod koniec wojny i dystopia, która wtopiła się w ruiny miasta, a komuniści przejęli kontrolę w okresie stalinowskim. To opowieść o walce dobra ze złem, w której zła postać zamienia się w obrońcę i wybawiciela mieszkańców Warszawy. Nie ma nic bardziej filmowego niż to.”*

Fragmentu *“Złego”*, najpoczytniejszego krymianau PRL można wysłuchać na: Czytanie bez publiczności część 2 czyta Bartosz Bandura <https://www.youtube.com/watch?v=4ELvEk3t4vk>.

Gorąco zachęcam do spędzenia czasu z Leopoldem Tyrmandem!